

05-31710

Стефанъ Караджа

Органъ на Добруджанскитѣ Младежки Организации „Стефанъ Караджа“ въ България.
ВАРНА, АВГУСТЪ 1932 ГОД.

Год. II.

Редакторъ: Иванъ Ц. Ханджиевъ.

31710

Брой 19.

Изъ завета на Караджата:

„Всички предъ свещенната мисия сме равни. А пъкъ голѣмци ще бждатъ онѣзи, които на бойното поле съ оружие въ рѣка докажатъ, че сж голѣми юнаци. . . .

„Думата ми е: достатъчно да сме съгласни по принципъ и на дѣло, и съ взаимно довѣрие, безъ завистъ, която е изворътъ на всички злини и убийца на всички добри предприятия, — само така ще победимъ. Другояче всичко ще бжде изгубено и сигуръ напраздно ще бжде не само ние, една шепа хора, но даже всички войски по цѣлия свѣтъ ще загинатъ, като се ударятъ въ скалата на несъгласието. Защото отъ несъгласието се раждатъ интригитѣ, разединението и най-последно — сигурното загиване“.

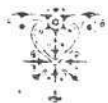
Цена 5 лева.

В Ъ Р У Ю.

Вървамъ въ Бога Всемогъщи,
Вървамъ въ Правдата му свята,
Вървамъ, че надъ братя-роби
Ще изгрѣе свободата!

Вървамъ Ньойски срамъ да рухне,
Гнѣвъ свещенъ що предизвика,
Вървамъ въ свѣтли день Въскресенъ
На България Велика!

София.

Люб. Бобевски.

На 7 августъ т. г. ще бжде тържественно чествувана, изъ цѣла България, паметъта на Стефанъ Караджа, отъ чиято геройска смъртъ се навършватъ вече 64 години.

Изпълнителния комитетъ на Съюза на двата „Добруджа“ въ България, София и Секретарията на Добруджанскитѣ младежки организации Стефанъ Караджа“ въ България, Варна, сж разпратили до организациитѣ си специални окръжни, съ които имъ нареждатъ да бждатъ положени всички възможни усилия за блѣскавото изнасяне на праздника.

Младежкитѣ организации, горди съ името, което носятъ, правятъ трѣскави приготовления за деньтъ, въ който ще манифестиратъ своята привързаностъ къмъ добруджанското освободително дѣло и своята готовностъ да дадатъ всички жертви за свободата на поробена Добруджа.

Деньтъ на Караджата въ Варна ще се отпразднува на 14 августъ т. г.

Млади синове на поробения добруджански народъ!

Въ днитѣ на покруса и безвѣрие, въ които живѣемъ, погледитѣ на всички загрижени за сждбата на поробената Родина, сж обърнати къмъ нейнитѣ млади синове — живѣещи въ робска неволя или едва сподавящи мжката на тежкия животъ далечъ отъ родна стрѣха.

Днесъ когато съ благоговѣйна почитъ преклонимъ глава предъ святата паметъ на нашия безсмъртенъ вождъ — Караджата, въ съзнанието ни ще изпъкне величавия му образъ осѣнянъ отъ лжчитѣ на ярко слънце, което въ идни дни ще озари съ благодатни лжчи необятната ширъ на свидна Добруджа.

Въ сърдцата ни ще прозвучи неговия зовъ къмъ героична бранъ за свободата на родния край. Ще затръби той съ огненъ рогъ и ехото на мощния му призивъ ще се понесе по цѣлата земя и ще откликне въ душитѣ на всички, които носятъ въ себе си чувството на обичъ хъмъ многострадалната му Родина и нейния измжченъ народъ.

И въ този моментъ напраздно ще се помжчимъ да потиснемъ повикътъ на своето сърдце — напраздно, защото сме кръвъ отъ кръвта на добруджанскитѣ роби и защото неволята имъ черна, като кървавъ призракъ ни гнети!

И въ тозъ свещенъ моментъ ний клетва ще дадемъ — съ всичкитѣ си сили, борба за свободата на родната земя ще водимъ и за нея ще умремъ!

Секретариятъ на Добруджанскитѣ младежки организации
„Стефанъ Караджа“ въ България.

Варна, августъ 1932 год.

Младежкото движение

Неизбежният пререкания за и против младежкото движение сж вече история. Нъщо повече, самото младежко движение си има вече своя, макаръ и скромна история.

Извикано на животъ въ единъ моментъ, когато силитъ на старитъ ратници за свободата на поробена Добруджа бѣха насочени въ убийствени разпри и безплодни взаимни борби, младежкото движение дойде като обнадеждаващъ лжчъ да сгрее сърдцата на всички, които искрено и честно милвѣтъ за сждбата на добруджанското освободително движение.

Младитъ иматъ скромната амбиция да претѣпятъ болезненитъ чувства и да направятъ подрастващитъ добруджански дъщери и снове неподатливи на внушения чужди на интереситъ и възжеленията на поробенитъ добруджански българи.

Ако успѣятъ да привлечатъ, организиратъ и впрегнатъ въ борба и работа цѣлата прокудена добруджанска младежъ, като насочатъ нейния идеализмъ, безкористие, чистота и неизчерпаема енергия въ лжтя на всеотдайното служене на голѣмия идеалъ за свободата на поробена родна Добруджа, младитъ ще откриятъ нови, истински свѣтли страници въ историята на добруджанската освободителна борба, която отъ тѣхнитъ здрави мишици и вихренъ полетъ на мисль и воля ще получи истинския си обликъ и ще възвести зората на новъ день, изпълненъ съ непоколебима вѣра въ тѣржеството на свободата и правдата надъ родната земя!

За подобна борба, която ще бжде истински подвигъ, на младитъ добруджанци не липсватъ нито воля, нито разбирания. Едно малко усилие още, за разпрѣсване заседалитъ по-дълбоко у нѣкои предубеждения, относно способността на младитъ да бждатъ добри дейци, при условие на самостоятелна дейность, и пжтя за вихрени полетъ на Млада Добруджа ще бжде очистенъ!

Съ тактъ, чувство за реална възможность и жива дейность, младитъ ще извоюватъ и последната си позиция на фронта на неравната борба между срамната тирания на ромънскитъ чокои и неуморимия духъ на поробения добруджански народъ.

Младитъ носятъ въ своитъ сърд-

Дора Габе.

На Карадната.

Не се ли три пжти обѣрна въ гроба,
не викна ли и твоятъ викъ не се ли впи
чакъ въ земната утроба?
Отъ срамъ, отъ гнѣвъ, не се ли цѣлъ стопи?

Оржжието сложихме — казахме,
че днесъ сж други времената.
Сърдцата си затворихме за чужди сълзи,
ушитъ си запушихме предъ детски писъкъ,
ржцетъ си въвъ джебоветъ сврѣхме
и свихме знамената.

Седимъ и чакаме да стане чудо,
а всѣки день е — робски петдесетъ години,
и всѣки часъ е наша отлетѣла младость,
и всѣки мигъ е черна напасть врѣхлетѣла,
и цѣлото ни време
е валякъ, който иде,
и гърбоветъ сведени отъ бreme
премазва

Викай, събуди я
земята,
разтърси я,
да се разпука и да те изхвърли
отъ своето сърдце да те изригне,
да се родишъ повторно въ земенъ огънь,
въ челото ти да свѣти като месецъ,
въ очитъ ти да грѣе като слънце,
въ сърдцето ти да зрѣе като зърно . . .

Не се обръщай три пжти въвъ гроба си,
отъ срамъ и гнѣвъ недѣй се ти стопява.
Викни въ земята: че за тазъ неволя
единъ день Господъ откупъ ще ни дава!

Ромънската власть и нейнитъ жалки орждия цинцаритъ, въ своето заслѣпление и дива животинска стравъ забравятъ, че подъ слънцето нищо не е вѣчно!

Толкова по зле за тѣхъ! Не ще бждатъ добруджанци, които единъ день ще съжеляватъ за тази гжша слѣпота!

ца неизказаната мжка и неизплакана печаль отъ жестоката сждба на поробенитъ братя, но тѣ ревниво пазятъ и съкровения копнежъ къмъ свободата.

Борбата е велика — тя иска и сърдца велики! Младитъ ще ги дадатъ, защото живота си сж на Добруджа обрекли, тѣй както Караджата — преди тѣхъ!

„Стефанъ Караджа“.

Истинска представа за преследването на българския езикъ отъ страна на официалната ромънска власть може да се добие отъ следното сравнение:

Презъ 1913 г. въ южна Добруджа, при население 400,000, имаше 260 основни училища, 13 прогимназии и непълни училища, 1 средно и 2 земл. училища и нѣколко забавачници съ 603 учители и 21617 учащи се; 112 църкви съ 126 свещ-ци. Днесъ, при население 350,000, има само 4 училища съ 38 учители и 1400 учащи се. Останали сж само 3 свещеници безъ църкви, а отъ 57 българ. читалища днесъ нѣма нито едно!

Ромънитъ наистина добре сж се погрижили за разчитване пжтя на ромъно-българското сближение!

Свободата на Добруджа иде!

Въ вихъра на бушуващата въ свѣта стопанска криза, като че ли политическият въпроси останаха на заденъ планъ. Дейността не само на правителствата, но и на всички международни институции и на първо мѣсто на Обществото на Народитѣ, като че ли се изчерпва въ даването на съвети и вземането на решения само изъ стопанската и финансова областъ. Проблемитѣ за малцинствата, за ревизията на договоритѣ, за премахването на страшнитѣ несправедливости, които Парижката конференция създаде за победенитѣ народи, като че ли интересуватъ твърде слабо свѣта.

Но това е само привидно така. Въ действителностъ, неволята, която е обхванала нашия континентъ далечъ не се крие само въ стопанскитѣ мъжнотии, които преживяватъ европейскитѣ народи. Не, нещастieto е много по-дълбоко отъ стопанскитѣ проблеми, които днесъ ангажиратъ вниманието на всички. Безъ едно разрешаване и на парливитѣ политически въпроси е невъзможно да се поддържа реда и мира въ Европа. До като малцинствата, повече отъ 40 милиона въ Европа, не получатъ своята свобода, до като не се ревизиратъ поне най-несправедливитѣ решения на Парижкия ареопагъ отъ 1919 год., за миръ и спокойствие не може да става и дума. При робство и потисничество не може да се говори за редъ, за миръ и за благоденствие. Това все повече започва да се съзнава отъ много страни, макаръ че малцина сж още на Западъ ония, които се решаватъ категорично да признаятъ истината и още помалко сж ония, които сж готови да работятъ за нейното тържество.

Жестоката съдба, която Парижката конференция наложи на българския народъ, не може да остане за винаги безъ възмездие. Правдата, по рано или по-късно ще възтържествува. Поробенитѣ земи и населенія ще получатъ своята свобода. Една отъ първитѣ ще бжде нашата мила и свидна Добруджа, люлката на древна България, скжпата, откжсната коварно рожба на майка България!

Добруджа празнува скжпата паметъ на своя великъ синъ — Стефанъ Караджа, легендарния борецъ за свободата на поробена България. Неговиятъ и на другаритѣ му примѣръ,

ще остане за вѣчно назидание на поколѣнията. Съ невиджано себеотрицание се хвърлиха тѣ въ неравната кървава борба съ вѣковния страшенъ и мощенъ врагъ. Тѣ бѣха сразени, но надъ тѣхнитѣ безкрѣстни гробове израстна свободата на голѣмата частъ отъ българското племе.

Примѣрътъ на нашитѣ дейци по възраждането и освобождението е наистина забележителенъ. Въ помалко отъ петдесетъ години тѣ възкресиха отъ пепелището на историята единъ народъ, който бѣ отреченъ и забравенъ отъ всички.

Днесъ, въпрѣки тежкитѣ неволи, които сполѣтѣха нашето племе, все пакъ има една свободна и независима България, има единъ свободенъ и независимъ български народъ, който не може да забрави и да се откаже отъ поробенитѣ свои братя, нито да забрави тѣхната горка участъ. Надъ политическитѣ граници, които създадоха озлобенитѣ победители въ Букурещъ и Ньойнъ, стоятъ духовнитѣ народни граници, които никога земна сила не е въ състояние да унищожи.

Българитѣ въ свободна България и въ поробенитѣ краища съставляватъ и ще продължаватъ да съставляватъ едно цѣло, което никой не е въ състояние да разкжса.

Добруджа, остава, както винаги, най-близко до сърдцето на българския народи и той никога нѣма да я забрави и остави. Кога да е майка България пакъ ще я притисне до сърдцето си и тя ще остане завинаги нераздѣлна частъ отъ тѣлото на българския народъ и политически, както днесъ е недѣлима отъ него въ духовно отношение.

За него день нека всички да се готвимъ. Деньтъ на великото освобождение на поробенитѣ страждущи днесъ добруджанци.

София.

Проф. Г. П. Геновъ.

Поробениятъ добруджански народъ понася ударитѣ на двойно робство: едно срамно, за вѣка въ който живѣемъ, политическо безправие и една страшна съ своята разрушителна сила, стопанска система, провеждана отъ официалната ромънска властъ и целяща окончателното обезимотяване и оголване на добруджанци!

В. Д. С. С.

На 14 августъ т. г. въ гр. Варна ще заседава Висшия добруджански съюзенъ съветъ.

Въ връзка съ обявения му дневенъ редъ, организираната добруджанска младежъ има да направи една нерадостна констатация. Тя е, че и този пжтъ, както въ почти всички предишни заседания на В. Д. С. С. и миналитѣ конгреси, не е поставенъ за да бжде разискванъ съ всичката сериозностъ, която налага, въпроса за широкото, масово организиране на младитѣ добруджанци.

Не можемъ да не признаемъ неприята истина, че на младитѣ и на тѣхния стремежъ да създадатъ едно крепко младежко движение все още се гледа съ необяснимо предубеждение и обидно високомѣрие.

За мнозина отъ старитѣ дейци, за които може да се каже само това, че въ най-добрия случай, търпеливо сж подписвали, години наредъ, писма и протоколи и редовно сж си плащали членския вносъ, младитѣ не сж дорасли да се занимаватъ съ дейностъ отъ естество, каквото е тая на организираната добруджанска емиграция въ България.

Млада Добруджа съ нищо не е заслужила подобно огласяне. Ето защо тя заявява, че ако и въ бждаще, въ стремежа си да обедини и привлече къмъ активенъ животъ своитѣ сили, бжде спѣвана и пренебрѣгвана, тя ще съумѣе да изгради своята организационна и идейна мощъ, въпрѣки недружелюбието на едни и противодействието на други.

Въпрѣки изричния текстъ на чл. 10 отъ конвенцията за покровителстване на инороднитѣ малцинства, който гласи че: „ромънската държава ще осигури въ градоветѣ и окржзитѣ, кждето живѣятъ значително число ромънски граждани отъ другъ произходъ, обучението на децата да става на майчиния имъ езикъ“ и тоя на чл. 7 отъ ромънския законъ за народ. просвещение, който гласи че: „въ общинитѣ, гдето има народностни малцинства, М-вото на просвѣтата ще основе първонач. училища съ преподавателенъ езикъ, езика на съответното малцинство“, ромънската държава, не само не изпълни тия си задължения, но посегна и на ония училища, църкви и читалища, които българското население въ Добруджа си бѣше извоювало още въ време на робството подъ Турция!

Завѣтитѣ на Стефанѣ Караджа

Преди шестдесет и четири години, когато четата на Стефанѣ Караджа премина въ поробена България, за да отпочне своята героична борба за освобождението на българския народъ, въ издадената отъ нея прокламация между другото се казваше: „Братя, времето е дошло и ни вика да си диримъ нашитѣ права. Нека го послушаме и се покажемъ предъ свѣта народъ достоенъ за свобода“.

Този зовъ дълбоко се отекна въ поробеното българско племе, — той стана изходенъ пунктъ на подетото революционно движение. Нека отбележимъ, че четата на Стефанѣ Караджа и Хаджи Димитръ бѣше първата, която мина въ България съ политическа целъ. Затова и нейното значение за националното осъзнаване и за свободата на българския народъ е извънредно голѣмо.

Лозунгитѣ на борбата, които Караджата издигна, се съдържатъ въ думитѣ: свобода, вѣра, народностъ. Въ името на тѣзи голѣми идеали той и неговитѣ съратници развѣха прѣпорѣца на бунта, пренебрегнаха личното си благopolучие и съ себеприказанието на герои-мъченици подпалиха революционната борба, която въ скоро време обхвана почти цѣла България.

Самочувствието на четата и нейната национална идеология бѣха най-добре манифестирани въ следнитѣ думи, които заемаме отъ манифеста ѝ: „Не се надѣвайте никому да дойде и Ви освободи, седещецъ съ сгърнати ржце. Надеждата да Ви бжде основана само и само въ Вашитѣ юначни ржце, защото тѣ сж истинни и вѣрни Ви приятелъ и помощникъ, който ще Ви помогне и избави“.

Впечатлението отъ прокламацията трѣбва да е било извънредно голѣмо. Въ нея заслужава особено внимание обстоятелството, че дѣлото на националното освобождение е посочено като народно, разрешението на което се поставя въ зависимостъ отъ щастливата развръзка на отпочнатата борба между потиснати и поробители.

Въ геройския подвигъ на четата, при организирането ѝ, особено за нейния ентузиазъмъ, най-голѣмъ дѣлъ е ималъ Стефанѣ Караджа. Надъ всичко той е поставялъ независимостта и чистотата на револю-

ционното дѣло като единъ „дългъ надъ дълговетѣ“. Паролата е била да се умре „за свещенитѣ права на отечеството“.

Въ това отношение речта на именития покойникъ, казана предъ възстаницитѣ следъ преминаването на Дунава, съдържа извънредно ценни указания. „Всички предъ свещената мисия сме равни. . . . Отъ несъгласието се раждатъ интригитѣ, разединението и най-последъ сигурното загиване“.

Този е лайдмотива на неговата знаменитата речъ, за която А. Савичъ ни говори съ толкова много патосъ. Заклучението, което се налага отъ едно по-внимателно вглеждане е твърде характерно за личността на Караджата, — успѣхътъ на борбата той поставя въ зависимостъ отъ взаимното довѣрие, единството и нескъсрушимата воля на революционеритѣ, призвани да дадатъ въ жертва своя животъ предъ олтаря на националната революция.

Караджата не само че говорѣше за това, но и съ своя личенъ животъ доказва, че първата предпоставка за тържеството на революционната борба сж единението и единомислието.

Жизнения пжтъ и трагичната смърт на Караджата направиха отъ неговата личностъ култъ за поколенията. Днесъ духътъ на апостола съ ослѣпителна красота живѣе въ душиитѣ на всички българи, поробени и свободни, защото той се бори за националното освобождение и културното единство на българското племе, — единъ идеалъ, който чака апостоли и борци, за да бжде осъщественъ въ бждеше.

Наистина, днешното време изключва срѣдствата за борба, които на караха Караджата да презре смъртѣта и „да умре съ сабя въ ржка“ за свободата на българския народъ. Но идеалътъ, за който той се пренесе въ жертва, който погълна плеада великани на българската революция, и днесъ и дълги още години ще примамва поколѣнията и ще ги опиянява въ тѣхния възходъ къмъ по-добри дни за изстрадала България. . .

Това сме длъжни да припомнимъ особено днесъ, когато мирния Ньойски договоръ отново хвърли въ робство добруджанскитѣ българи и родината на Караджата — поробена и измъчена Добруджа.

Силитѣ победители обещаваха на българския народъ, че нѣма да лишатъ неговитѣ поробени покрайнини отъ правото имъ да се чувствуватъ българи, да говорятъ и да се молятъ на своя майчинъ езикъ, да бждатъ нераздѣлна частъ отъ общото българско семейство. Уви, известнитѣ 14 точки на Уйлсонъ сж най-жестоко опровергани отъ горчивата действителностъ и отъ гаврата, на която сж подложени всички поробени българи, въ това число и добруджанци.

Ромънската олигархия, следъ като обсеби северна Добруджа, закрепи въ нея единъ режимъ на нечувано културно, народностно и политическо безправие. Нейнитѣ апетити пораснаха и следъ поробването на южна Добруджа, кждето се прояви още по жестоко къмъ добруджанскитѣ българи. Кърджалийскитѣ времена отново се възкресиха, несигурността за имота, честта и живота станаха система, а наедно съ това — постави се въ ходъ денационализацията, обезземлянето и поголовнитѣ убийства.

Тази е равномѣтката, която трѣбва да направимъ, припомняйки революционното дѣло на Караджата. Тя е жестока, страшна, безчовѣчна. И тжжното въ случая е, че тя бѣ възкресена въ вѣка на хуманността и демокрацията, когато народитѣ чрезъ ОН и посрѣдствомъ много миролюбиви, културни и други международни съюзи искатъ да установятъ въ свѣта търпимостъ и национално самоопредѣление.

Голѣмитѣ хора, великитѣ покойници на една нация сж изворъ на упование и надежда. Като неугасващи фарове тѣ освѣтляватъ историческата мисия на своя народъ, — тѣ сж съкровищницата на неговитѣ идеали и национални домогвания, въ тѣхъ сж скжтани живеца и вѣрата въ по-добро бждеше.

Между великанитѣ на българската национална революция Караджата не е отъ най-малкитѣ. Затова неговата паметъ извиква чувство на възторгъ и срѣдъ свободнитѣ българи.

Окрилени отъ неговия героиченъ подвигъ, днесъ, когато Добруджа е поробена, неговитѣ сънародници, чувствувайки паметѣта му, все повече разгарятъ въ душата си надеждата, че едно право дѣло рано или късно ще победи, че никоя справедлива кауза никога не е бивала затривана отъ историята.

Въ този смисълъ зовѣтъ въ про-

Ив. Ст. Поповъ
председателъ на д-во „Добруджа“ — Варна.

Ромъно-българското сближение

Преди три месеца, на българска общественна почва се роди новата идея за сближение между българския и ромънски народи. Привлѣкла първоначално вниманието на българската обществена мисълъ, възбудила за кратко време разнообразни коментарии въ печата на двата народа — тази инициатива на нѣколко български общественици, въ едно кжсо време се видя погребана, захвърлена въ забвение като една никому ненуждна, негодна за практическо употребление вещь.

Краткия животъ на идеята за сближението, както и на шумътъ около нея, вече сведочатъ за неудачната стѣпка на група български политици въ една областъ, кждето би трѣбвало да се действува съ малко повече национална съвестъ. Суровата действителностъ и сгъстената отъ плачъ и страдание атмосфера на синура на това сближение, умъртвиха още въ зародишъ дѣлото на тѣзи „голѣми политици“ и отъ него остана въ слухътъ имъ само звънътъ отъ чашитѣ съ шампанско, изпито при тържественитѣ обѣди и банкети по сближението.

Не можеше да бжде и иначе, тъй като първия въпросъ, който се налага на вниманието на просвѣтления наблюдателъ ще бжде — подготвено ли бѣше политически, обществено и психологически дѣлото за сближение между българския и ромънски народи; не бѣше ли това една инцидентна, неомислена и ненавременна инициатива, единъ случаенъ „политически капризъ“ на нѣколко души, които нѣматъ чувството да мислятъ и действатъ въ унисонъ съ пулсътъ на българския животъ. Преди всичко инициативата произлѣзе отъ българска страна — неочаквано за всички и първоначално прозвуча като една покана и молба отъ слабия къмъ силния за милостъ и приятелство, безъ да дава указания, че почива на взаимното съгласие на двѣте страни, предварително угово-

кламацията на Караджата ще пребжде въ годинитѣ като национална реликва: „Братя, златогривия лъвъ реве и ни вика! Нека всички се притечемъ подъ неговия прѣпорецъ и съгласно съ едни уста да извикаме: „Свобода или смъртъ!“

София, П. Господиновъ.

рено и установено въ рамкитѣ на една широка програма за мероприятия въ всички области изъ живота на двата народа. Сближението като единъ двустраненъ договоръ предполага именно посоченитѣ елементи. Въ случая, по правдоподобно би било идеята да изхожда отъ ромънска страна и следъ като бжде манифестация на известни чувства и намерения — да утвърди готовността за опредѣлени реални дѣла, които ще се сложатъ на раглеждане и решаване. Какъ може слабия, притиснатия, угнетения, ограбения да иска приятелството на своя угнетителъ — преди да е настѣпило каквото и да е измѣнение въ първоначалнитѣ обстоятелства на създаденитѣ отношения и поведения?

Тукъ трѣбва да се отбележи голѣмата лѣжа и сервилната сжщностъ на речитѣ на българскитѣ делегати въ Букурещъ, които имаха безочливостъта да заявятъ, че въ България сближението се желаяло отъ всѣки българинъ, отъ „Царя до падаря“. Ако това бѣше само една лицемѣрна дипломатическа фраза, единъ актъ на куртоазия къмъ гостоприемството на ромънитѣ по банкети и срещи и проява на доброто настрояние следъ яденето и пиенето — бихме го оставили за смѣтка на авторитѣ. Но взета сериозно — декларацията на тѣзи божемъ български общественици е една провокация къмъ българския народъ, една подигравка съ високото национално чувство и на най-последния българинъ и една гавра съ паметта на хилядитѣ бойци, напоили съ кръвта си плодороднитѣ добруджански полета.

Като сериозенъ аргументъ за умѣстността на сближението ни съ ромънитѣ, въ противовѣстъ на постановката на сжщия въпросъ по отношение другитѣ съседни народи, бѣше и тоя, че ромънската официална властъ признавала българското малцинство въ Добруджа. Не е ли това ирония — да се признава нѣкакво „малцинство“ въ чисто българска областъ, населена компактно съ чисти българи. И какво фактическо измѣнение внася това ромънско признание въ положението на българитѣ въ Добруджа? Тѣ, въпреки всичко, биватъ гонени, ограбвани, избивани — даже и тогава, когато българскитѣ делегати, прибиваващи въ Буку-

рещъ, пѣха венцехваления на приятелството между двата народа.

Каква реална полза отъ гледището на българитѣ въ Добруджа и на гарантиране правата на малцинствата би имало това сближение? Преди всичко — официалната ромънска властъ провежда неуклонно една политика коренно различна отъ мислитѣ и чувствата на нѣколко ромънски политици, заангажирани въ „сближението“. Последнитѣ по този въпросъ не могатъ да иматъ никакво влияние върху курсътъ на ромънската политика по отношение българскитѣ малцинства. И на второ мѣсто — дѣлото на българитѣ-сближители съдържа въ себе си едно отрицание отъ Добруджа, отъ добруджанскитѣ българи, отъ онѣзи минимални права, гарантирани отъ договоритѣ за малцинствата. Факта, че при размѣненитѣ приветствия и речи шефътъ на нашата делегация не си позволи да спомене една дума за Добруджа сведочи вече за първичната основа на проектираното сближение, което видно е, ще се гради върху едно отказване и едно мѣлчание за Добруджа и нейнитѣ страдания. А ясно и установено е за всѣки българинъ, че за сближение съ ромънската нация може да се говори само на базата на добруджанския проблемъ.

Преди това сближение и между двата народа стои поваления издѣхвачъ трупъ на една българска областъ, за която преди всичко трѣбваше да мислятъ херолдитѣ на ромъно-българското приятелство.

Въ сърдцата и душитѣ на истинскитѣ българи болезнено се отеква въпроса, кому бѣ нужно създаденото дружество за ромъно-българско сближение и кому е потрѣбно това сближение при днешния редъ на нещата въ Добруджа. Като че живѣемъ въ идиличнитѣ времена преди балканската война когато примирени съ участъта на северна Добруджа, завладяна отъ ромънската властъ можехме да си позволимъ лукса да си спомняме романтичното минало преди освобождението и прословитѣ голѣми „услуги“ указани отъ ромънската държавна на българската нация, за които най-настойчиво се е говорило отъ почитаемитѣ ромънски политици и дейци по сближението.

Днесъ, когато цѣла Добруджа изнемогва подъ робския яремъ на една незапомнена ромънска олигархия; когато всѣки минутно падатъ подъ ножа на една бѣсна денационализаторска политика свидни български

чада; когато северните краища на държавата ни сж населени съ много-хилядна емиграция и всеки новъ день на групи пристигат бежанци гладни, боси, голи, прогонени отъ официалната ромънска власть изъ роднитѣ си огнища; когато въ паника и трепетъ сж поставени съшествуванията на триста хиляди българи по полята на робска Добруджа — ние ще си позволимъ да запитаме тия видни политици и общественици български: Какво правите? Кжде тласкате националнитѣ възжеления на българския народъ? Защо продавате за автина слава кървавитѣ сълзи и отруденитѣ въздишки на триста хиляди ваши братя, обърнали погледъ къмъ васъ за да видятъ мощна българска десница, пипнала здраво тѣхната защита, а несервилно протегната за нѣкакво илюзорно сближение.

За свободата на Добруджа двадесетъ хиляди дадоха живота си. Цѣлъ народъ понася съ неизмѣрима мъжа похищението на най-хубавия край отъ своето отечество. А нѣкжде изъ банкети и освѣтени салони нѣколко тжпи къмъ болкитѣ на народа си съвести, се сближаватъ съ интелектуалнитѣ сатрапи на свситѣ родни братя.

Никакви съображения отъ какъвто и да е характеръ нито политически, нито стопански не могатъ да оправдаятъ тази сервилна стжпка за сближение съ ромънския народъ, до като на заробенитѣ добруджански българи не се даде свобода да говорятъ, да пѣятъ и да се смѣятъ на родна българска речъ.

Свободата на Добруджа и естествената граница на величавия Дунавъ — ще изградятъ и затвърдятъ ромъно-българското приятелство.

КАРАДЖАТА.

Той бѣше юнака съ горещата кръвъ,
Караджата храбри, въвъ биткитѣ прѣвъ,
Мждрецъ въ съвета, орелъ въ планината,
На четата гордостъ, слава въ борбата,
На Хаджи Димитра съратникъ и братъ.
Като него храбръ, като него младъ.

Ив. Вазовъ.

Историята на българскитѣ предосвободителни борби е отбелязала къмъ срѣдата на миналото столѣтие, имената на не малко героични синове на поробения български народъ, които работиха и загинаха „по балкански чукари“ и „горски усой“ на родната земя, водени отъ голѣмия идеалъ за нейната свобода и независимостъ!

Между тѣхъ блести съ ослѣпителна свѣтлина образътъ на Караджата, положилъ мъченически, многострадалния си животъ, предъ свещенния олтаръ на Родината!

Караджата бѣше единъ отъ малцината, които съчетаха дѣлата съ думитѣ си. За него може да се говори само съ чувство на благоговение и възторгъ!

Неговиятъ неспокоенъ, борчески духъ и вродениятъ му стремежъ къмъ свободата, сж му отредили още отъ юношескитѣ години, неравния пжтъ на неуморимъ борецъ за народни правдини.

Гордъ съ българското си съзнание, смѣлъ и непоколебимъ въ борбата си съ малки и голѣми потисници народни, Караджата израства въ съзнанието на поробенитѣ си сънародници, като неустрашимъ защитникъ на онеправданитѣ и вѣчно гоненитѣ.

Самъ преследванъ, затварянъ и изтезаванъ заради дързостята му да

протестира противъ беззаконията и произволитѣ на турската власть, той смѣло се хвърля въ огъня на революционнитѣ борби.

Той е въ легията на Раковски въ Бѣлградъ.

Той е между хъшоветѣ въ Букурещъ, кжде то неуморно работи за повдигане духътъ и волята имъ за борба!

Насърдчава и ентузиазира едни, кори и жестоко бичува други, които, въ пиянство и леностъ, сж забравили дѣлгътъ къмъ поробената Родина.

Той кръстосва балканскитѣ дебри, съ отборъ другари-хайдути, за да мѣсти за поругана народна честъ!

Годината 1868, последната отъ живота му, увѣнча неговото дѣло съ ореола на неуведаема слава!

Ведно съ Хаджи Димитъръ, начело на 128 бунтовници, той премина тихия бѣлъ Дунавъ и встжпи въ кървава бранъ, съ вѣковния тиранинъ, на свещенната родна земя, призовавайки на бунтъ поробенитѣ си братя!

Една кървава диря отъ дунавския брѣгъ до Балкана, бележи неговиятъ пжтъ къмъ безсмъртието!

Чутовниятъ му подвигъ — да умре съ сабя въ ржка за свещеннитѣ права на отечеството — заслужено вдъхновява и ентузиазира прокудената добруджанска младежъ и ѝ вдъхва вѣра и упование въ собствен-

„Градъ Добричъ запада“ *)

Добричъ — фарътъ на златна Добруджа угасва; по право казано, гинетъ търговското съсловие, а знае се, че градъ безъ еснафъ е тѣло безъ сърдце.

Нѣвгашния добришки панаиръ, нѣвгашното икономическо оживление, шумътъ произвежданъ отъ безконечната върволица каруци и пр. пр., които съ чувство описва Йорданъ Йовковъ, откриватъ завесата на богато минало предъ което днесъ блуждае окоето.

*) За да иматъ всички, интересувачи се отъ положението въ Добруджа, истинска представа за отчаяното стопанско положение на добруджанци, предаваме, помѣстената въ бр. 146 отъ 8 априлъ т. г. на добричския в-къ „Ново Единство“, статия върху бушуващата, въ нѣкога цвѣтушния гр. Добричъ, страшна стопанска криза.

Новата 1932 год. бѣ посрещната съ затварянето за винаги на стотици магазини, дневно се затварятъ нови, а предъ зинала протастъ сж почти всички.

Довѣрчивъ по природа, нашия еснафъ пласира по-голѣма частъ отъ капитала си било срещу продълговати хартийки, които ще пожелтѣятъ въ разстояние на 30 години, било срещу така нареченитѣ „ordonante“, които днесъ могатъ да послужатъ „за да се накжди човѣкъ“ (както се е изразило едно видно лице) или просто срещу дума. Сполучилъ да се прояви срещу доставчикитѣ си като честенъ човѣкъ, той получи широкъ кредитъ. Тежкото икономическо бreme го завари точно въ момента когато изпита жалкитѣ после-

дици на довѣрието.

Той се бори смѣло, стареа да се изтрѣгне изъ ноктитѣ му, но явяватъ се други фактори, които го пращатъ въ дѣното на океана, принуждаватъ го да дрѣпне зевинаги облавитѣ. Това сж данѣцитѣ. Не знаемъ дали министерството на финансиитѣ е разпоредило повишението имъ, понеже бюджета е значително намаленъ, но смѣемъ да вѣрваме, че изпълнителнитѣ органи при облагането си позволяватъ много своеволия; повишаватъ по най-безбоженъ начинъ (даже и двойно), а при съпротивата на търговеца се изтрѣсватъ редъ вулгарни думи.

Това положение не може да не отчая нашия еснафъ, това ще рече да работишъ, да се трудишъ за чужди облаги, а не за улесняването на твоя животъ. . .

Е. Багряна.

На постъ.

Калиакра. — То сънъ ли детински, или приказка нѣкаква бѣше, или споменъ, случайно избликлъ, и незнайно когашенъ и гдешенъ? Не, азъ виждамъ: пълзя по скалитъ—обгоренъ, гологлавъ, босоногъ,—и предъ мене е само морето, а надъ мене — небето и Богъ.

Срѣдъ вълнитъ, безгрижно игриви, стадо черни делфини се мѣтатъ. Нажежена отъ жаркото слънце, като огънь ме пази земята.— За последенъ пѣтъ седнахъ тогава до безкрѣстно самотния гробъ, за последенъ пѣтъ, смъртно разкъсанъ, да реша: бѣжанецъ или робъ?

И азъ трѣгнахъ. — Далече остана — и гористата стара могила, и до нея, селцето ми родно, като въ майчина пазва се свило, и бедняшкитъ гробища бѣли, дето всички обичани спятъ, и въ полето, къмъ Добруджа равна, лжкатушно извилия пѣтъ . . .

Калиакра, — отъ седемъ години тукъ на поста стоя и те гледамъ: тѣй позната, и близка, и родна — и миражно далечна и бледа. — И когато край поста отъ северъ параходъ приближи — като вестъ — като въ съне азъ знамето вдигамъ, и за тебе — отдавамъ му чести!

Северна Добруджа

За нея почти не се говори. А когато стане случайно дума, чувствуваме я нѣкакси далечча, забравена. Нейното име не се произнася, като че ли отъ страхъ, да не се събудятъ стари, мжчителни спомени. Или може би, защото въ съзнанието си отдавна сме се помирили съ мисълта, че е безполезно да се мисли и говори за нѣщо безвъзвратно загубено.

Бѣше време, обаче, когато северна Добруджа не представляваше въ народностно отношение, това което е сега. Тя бѣше огнището на българската просвѣта, въ годинитъ преди и непосредствено следъ освобождението, а северо-добруджанци бѣха носители на високо народностно съзнание и крепкъ български духъ.

Упоритата имъ борба, за извоюване на училищни и църковни правдини, тѣхната трогателна пожертвувателностъ за великото дѣло на духовното и политическо възмогване на поробенъ български народъ, достойно красятъ страницитъ на българската история.

Въ днешното време, време на грубъ човѣшки егоизмъ и безпримѣрно безнитъ й сили, въ борбата съ заробителитъ на отрудения и онеправданъ добруджански народъ.

Добруджанската младежъ е вѣренъ стражъ на свѣтлия идеалъ на славния Караджа и днесъ съ удивително себеотрицание работи за тържеството на близкия день на свободата на златна Добруджа!

Ив. Ц. Ханджиевъ, Варна.

различие, примѣртъ на северо-добруджанци трѣбва да накара да се замислятъ за своя човѣшки дългъ и историческа отговорностъ, всички ония които *могатъ* и *трѣбва* да жертватъ, било срѣдства, било знания и сили, за великото освободително дѣло.

Историята на борбитъ на северо-добруджанци може да поучи въ много отношения всички ни, а особено насъ младитъ. Старитъ си отиватъ и отнасятъ съ себе си своитъ изживѣлици и спомени, а ний тѣй малко познаваме трагичната съдба на ония наши сънародници, които бѣха първи между първитъ въ неравната борба за свобода и независимостъ.

За да дадемъ възможностъ на нашитъ млади сънародници да се запознаятъ, макаръ и много на кратко съ историята на северна Добруджа, за времето отъ Берлинския конгресъ 1878 год. до къмъ края на миналия вѣкъ, когато именно се извърши онова жестоко обезбългаряване и денационализиране на северна Добруджа, което я доведе до положението на неузнаваемостъ, ний помѣстваме извадки отъ великолѣпния трудъ на уважаемия г. С. Чилингировъ — „**Добруджа и нашето възраждане**“.

Това решение на Берлинския конгресъ 1878 г. не харесва и на двѣтъ народности. Ромъни и българи протестираха и негодуваха срещу него. Първитъ, че имъ се отнема съ чл.

45 Бесарабия, която ромънитъ смѣтатъ за своя земя, и се дава на Русия, отъ която пѣкъ бѣше отнета презъ 1856 г., вследствие на парижкия договоръ; а вторитъ, че се лишаватъ отъ свобода, като се подхвърлятъ подъ ново владичество, не само нежелано, но и непредполагано. Въ ромънския парламентъ ставатъ бурни дебати по поводъ на тази неправда. Противъ нея протестира камарата още на 26 януарий 1878 г., когато се научава за тази размѣна отъ предварителнитъ преговори въ Санъ-Стефано, съ следната декларация: „Събранието и сенатътъ обявяватъ, че сж рѣшили да запазятъ цѣлостта на страната и да не приематъ, каквото и да е отчуждаване на земята ѝ, подъ каквото и да било наименование и срещу каквото и да било компенсация или обезщетение“. Петъ седмици следъ това 46 депутати взематъ решение, предназначено да бжде гласувано въ заседанието на камарата отъ 28 юний 1878 г., което гласи: „Като взема въ съображение, че каквото и да било присъединяване на територия отатъкъ Дунава не е въ интереса на Ромъния и, че то ще стане причина на усложнения и бждещи вълнения, не приема анексията на Добруджа къмъ Ромъния по никакъвъ начинъ и на никакво основание“. Неприязнено се държи и цѣлото обществено мнение, което, обаче, скоро се раздѣля на две. Едното застава противъ Добруджа, а другото за нея. Аргументитъ на първото течение се криятъ въ етнографическата отчужденостъ на тази страна отъ ромънското княжество, защото е населена съ българи и, като тѣй, никога не ще бжде здраво въ ромънски ръце. То даже допуска, че единъ день Ромъния ще има да се разправя съ български възстания тамъ, които ще затрудняватъ, както вътрешното ѝ спокойствие, така и нейното международно положение. Освенъ това, съ тази неправда се хвърля бацила на враждата между двѣтъ сѣседки Ромъния и България, които по географически и стопански, па и по исторически съображения трѣбва винаги да бждатъ близки и коректни. Европейскитъ сили — проповѣдватъ високо привърженицитъ на това течение, водено отъ Димитръ Стурдза и Петръ Карпъ — или не желаятъ доброто на Ромъния, или не разбираатъ, какво зло ѝ вършатъ, като ѝ даватъ да владѣе чисто български земи. Но ако Европа е коварна и слѣпа, ако тя не разбира историческитъ истини, нека поне ромънитъ не бждатъ та-

кива, нека тѣ се покажатъ по далновидни, като заявятъ: не искаме Добруджа! Добруджа не е за насъ. Нека ромънскитѣ народѣ не забравя, че неговото щастие е въ отказа му отъ нея. Чрезъ този отказъ само ще си осигури той за винаги приятелството на българитѣ, толкова необходимо за доброто бждеше на Ромъния. Добриятъ съседъ е винаги по-цененъ и отъ най-добрата териториална придобивка.

Второто течение проповѣдва противното. Споредъ него, Добруджа щѣ трѣбва да се приеме, не защото принадлежи исторически, етнографически и географически на Ромъния, а защото такава е било желанието на конгреса и на Европа. Да се противятъ ромънцитѣ на него, би значело да си дирятъ съ свещъ белата и да навлѣкатъ върху себе си ненавистъта на европейскитѣ сили. Колкото за населението, макаръ иноородно, не бива да се мисли. Българитѣ, казватъ водителитѣ на това течение, сигурно ще бждатъ принудени да въведатъ въ княжеството си единъ строгъ и изключителенъ режимъ, додето поставятъ политическото му развитие на здрави основи, а ромънцитѣ — по-културни и поопитни въ държавно отношение — ще въведатъ въ новопридобититѣ земи режимъ мекъ: съ мѣстно самоуправление, мѣстна милиция, свобода на печата и пр. И този режимъ не само ще задържи българитѣ въ Добруджа подъ ромънска властъ, но дори ще привлече и тия отъ България, които ще предпочетатъ законния режимъ на Ромъния предъ тираническия на отечеството си.

Но българитѣ малко марятъ за тия перспективи, защото съседството имъ съ Ромъния добре ги е научило, на какъвъ правовъ редъ е способна ромънската държава. Па освенъ туй, тѣ сж мечтали отхвърлянето на турската властъ, не за да я замѣнятъ съ друга, а съ своя собствена, която ще ги направи господари на исконни български земи, за вещици тѣмъ отъ дѣди и прадѣди. За тѣхъ не е важно, по-добре, ли ще бждатъ подъ ромънско управление, а ще могатъ ли тѣ сами да разпореждатъ съ сѣдбинитѣ си. И въ прѣки изричнитѣ постановления на берлинския договоръ, тѣ правятъ на първо време всички легални опити и на всички страни, за да осуетятъ неговото приложение. Българитѣ твърдо вѣрватъ още, „че протоколитѣ и на най-великитѣ правителства не сж въ сила да промѣнятъ естественния редъ на работитѣ“. Во-

дени отъ това схващане, добруджанскитѣ българи подаватъ още презъ февруарий 1878 г. петиция до руския императоръ, въ която молятъ да се застъпи за тѣхъ. А кога дочуватъ слуха, че самъ Каролъ се отказалъ да вземе Добруджа подъ своя княжески скиптеръ, тѣ сързатъ да го поздравятъ за този жестъ и да му изкажатъ своята благодарностъ.

Но когато българитѣ се убеждаватъ, че тия слухове не почиватъ на нищо и, че Каролъ е готовъ да приеме не само Добруджа, но и всѣка друга земя, съ каквато народностъ и да е населена тя, стига да затвърди положението си като владетель, тѣ почватъ да дирятъ други срѣдства за въздействие надъ ромънитѣ. И още сжшата година една телеграма отъ Букурещъ съобщава на N. W. Tagblatt, че една чета българи подъ водителството на Александъръ Петровъ се сблъскала съ ромънската войска и убила двама войника, а единъ ранила. А за подобенъ отпоръ отъ страна на българитѣ дава поводъ, както подхвърлянето имъ подъ ново робство, така и зачестилитѣ неистовства отъ страна на оккупационнитѣ власти, които съ дѣлата си най-ясно показватъ, че за тѣхъ Добруджа е не освободена, а завоювана страна. И единичката имъ цѣль е да прокудятъ по възможностъ по-скоро българското ѝ население или така да го омаломощатъ материално и духовно, че никога да не е въ състояние то за какъвто и да било отпоръ. Обаче, на първо време това не имъ се удава леко, което страшно ги сърди. И каква е била тѣхната изненада, когато осъмватъ единъ день съ разлепена по улицитѣ на Тулча прокламация съ низа отъ ромънски неистовства и съ протестъ срещу тѣхъ, добре се разбира отъ вестникътъ имъ „Romania Libera“, който, като пише покрай другото, че „упорството на българитѣ е безпримѣрно“, пита, „защо правителството мълчи, или ако говори защо говори повърхно. Какво зло е сторено на Тулчанскитѣ българи, които залѣпили прокламация срещу ромънското правителство?“

Правителството, обаче, не е още въ състояние да даде веднага задоволителенъ отговоръ на ромънскитѣ шовинисти. То още само не е добре ориентирано, какъ трѣбва да постѣпи съ Добруджа и съ нейното коренно българско население. Но когато начертава окончателно своята линия на поведение, то бърза чрезъ устата на Когалничано да каже на

българската депутация, отишла при него, когато той е посетилъ Тулча, че българитѣ трѣбва да оставятъ всѣка надежда за Добруджа. Тѣ могатъ да я иматъ единъ день само съ кръвъ, както съ кръвъ сж я вземали ромънцитѣ. А комуто не харесва това, да отиде въ България или въ Русия. На другия день повиква икономъ на българскитѣ черкви въ Тулча, който е билъ въ депутацията, повтаря му сжщото и му обещава само училищна свобода, но не и черковна.

И, действително, първиятъ пристѣпъ за поробването на добруджанското население ромънитѣ почватъ съ отнемането на черковната свобода. За да облѣкатъ, обаче, това си мѣроприятие въ законна форма, тѣ повдигватъ въпросъ за собствеността на черквитѣ, като поискватъ отъ народноститѣ, които ги притежаватъ, издаденитѣ на тѣхно име фермани. Когато направятъ това българитѣ, ромънскитѣ власти отхвърлятъ частъ отъ тия фермани, защото носѣли не името „българи“, а „урумъ милети“ или „християни“, макаръ да сж издавани по българско ходатайство, съ български издивения и за българи, макаръ тѣ и да сж ги строили, само на нѣколко мѣста подпомогнати отъ власи и гърци. А за тия черкви, ферманитѣ на които носѣли изричното означение, че сж български, почватъ да събиратъ подписи отъ мѣстното население — лесно е да се разбере по какъвъ начинъ — че сж ромънски. Независимо отъ това изхвърлятъ веднага всички славянски богослужебни книги и ги замѣстятъ съ ромънски. Тамъ дѣто сж срещали отпоръ, не сж подбирали много средствата. Така въ с. Черна изхвърлятъ попа отъ черквата, защото не имъ далъ черковнитѣ ключове, а въ Бабадагъ затварятъ учителя, следъ като сж му ударили 25 тояги. Тѣй се е постѣпвало и съ всички други будни граждани и учители въ Добруджа, щомъ не сж се съгласявали да предадатъ въ чужди ржце плода на българската народна дейностъ. По този начинъ българскитѣ черкви почватъ една по една да преминаватъ въ ромънски ржце.

Сжщо така постѣпватъ ромънцитѣ и съ училищата. Още съ дохождането си, тѣ турятъ ржка на училищнитѣ помѣщения, както и на училищнитѣ имоти подъ предлогъ, че принадлежатъ на общината. А тамъ, дето това не имъ се удало на първо време или не имъ се е удало никакъ, не допускатъ българско обу-

чение. По тази причина тулчанското училище стои затворено няколко месеца през зимата на 1879 г.; от двесте български училища в Бабадагъ едното бива обърнато на военна болница, като изгонват децата сред зимата, макар да не е имало нужда от такава, поради обстоятелството, че войната е била отдавна свършена, а другото ведно съ с черковата дават на ромънската община, като нейно. Мачинското пък, казва допистникът на в. „Български глас“, „още се гордее съ кофара на вратата си, когото му сж накичили власитъ“. Въ Кюстенджа дори сѣнката на училището не е останала. Учителитъ въ селата сж наклеветени като бунтовници и пр. Спасяватъ се отъ затворъ или прокуда само тѣзи, които могат да дадатъ рушветъ. Тамо пък, дето не намиратъ пригодни училищни сгради, построяватъ такива съ сѣдства на общинитъ и съ принудителна ангария, като взематъ владѣнието имъ, въпрѣкъ всѣко право, въ ржцетъ си. Сжщевременно съ глоби и насилия принуждаватъ населението да си праща децата въ тѣхъ, като запрещава въ законъ уславянето на чиракъ или на слуга, щомъ той не е свършилъ четири отдѣления на ромънска примара. Частнитъ училища, каквито българското население иска да си

отвори, сж строго запрети. А кждето по милостъ допушатъ такива, и то въ две-три села до 1884 г., изпращатъ и свой ромънски учителъ. Въ тия училища, обаче, не може да се предава българска история, география и граматика, освенъ следъ 4 часа подиръ пладне, когато не преподава ромънскиятъ учителъ. Освенъ това, откриватъ вредомъ по селата забавачници, за да усвоятъ децата отъ малки ромънския езикъ.

Най-тежко сж почувствували българитъ ромънския режимъ, а ведно съ тѣхъ и жителитъ отъ другитъ народности, следъ като започва провѣрката на документитъ за право на собственостъ. На първо време ромънитъ почватъ да събиратъ документитъ за имоти, преминали отъ едни ржци въ други следъ 11 април 1877 г., отъ кога то съ законъ, издаденъ близо две години по-късно, сбявяватъ добруджанскитъ жители за свои поданици. Но въ сжщностъ искатъ и издаденитъ по-рано документи. Целта имъ, както се узнава по-после, била не да провѣрятъ правоспособността на всѣки добруджански гражданинъ, а да го обезимотятъ. Защото, когато почватъ да връщатъ обратно документитъ на притежателитъ имъ, указва се, че повечето отъ тѣхъ оставатъ безъ имотъ. Никакви протести, никакви молби, никакви позо-

вания върху отоманскитъ закони не помагатъ. Като че ли Добруджа преди ромънската окупация се е управлявала не отъ отомански, а отъ ромънски закони, чиито предписания добруджанци не сж изпълнили при своитъ имотни отношения и сдѣлки!

Но, впрочемъ ето кратка характеристика на истинското положение въ Добруджа и за много по-късни години, споредъ ромънския вестникъ „Дрептата“ (Правда).

„Тѣмъ, дето се искаше най-голъма кротостъ, най-точно прилагане на законитъ, най-честно управление, за да бжде Ромъния възхвалявана и обичана, тамъ се извършиха ужасни беззакония, нечувани злоупотрѣбления, като се изпратиха за управители на страната люде разрушители.

„Не е чудно, като е тѣй, гдѣто българитъ почнаха да обръщатъ очитъ си къмъ България, татаритъ и турцитъ да бѣгатъ, а пъкъ мѣстнитъ ромъни да въздигатъ бившето турско управление като по-търпимо и по-справедливо.

И въпрѣки туй, заключава сжщиятъ вестникъ, българитъ въ Добруджа напредватъ, защото сж единъ способенъ, трѣзвъ и работливъ народъ...“

Печатница „Свѣтлина“ — Варна
ул. „Царъ Симеонъ“, № 8.

Я. К.

Подъ едно небе *)

Нѣкжде изъ бѣлитъ снѣжни ширини на добруджанскитъ равнини се зададе орлякъ врани, запъркаха криле надъ селото и изчезнаха въ близката горичка. Тѣхното гракане нѣкакъ зловещо отекна надъ схлупенитъ кжшурки, завиха псета и отново зацари мъртва тишина. Нощта бавно припадаше и леденъ мразъ сковаваше земята.

По твърдиятъ снѣгъ се чу конски тропотъ, заплющъ камшикъ, заскърца вратникътъ и въ двора влѣзе шейна. Следъ малко свѣтна единиятъ прозорецъ, отвори се вратата и долетѣха весели гласове.

Пристигна Бойко — на отпускъ. Децата го заобиколиха, задърпаха го за шинела, милваха примръзналитъ му прѣсти. Бойко бѣ порасналъ, възмжжалъ — почти непознаваемъ. Въ военната униформа, която плътно стѣгаше снагата му, той изглеждаше много по-високъ и плещестъ. Отъ него вѣеше сила и бодростъ...

Предаваме, помѣстения въ бр. 133 отъ тази година на в. „Ново Единство“, Добричъ, разказъ „Подъ едно небе“ отъ Я. К.

Огънятъ догаряше въ тенекиената печка. Слабата свѣтлина на лампата нѣкакъ странно падаше по лицата на заспалитъ деца, натъркаляли се около печката и имъ придаваше мъртвешки видъ. Вънъ вѣтърътъ се усилваше и навѣваше остри снѣжинки по стѣклата на прозорцитъ... Бойко разправяше, прекжснато разправяше за Трансилвания — за хубавиятъ градецъ — кждето той служеше. Разправяше за тамкашнитъ обичаи, нрави, за селянитъ, за живота, за порядкитъ и редътъ, за всичко всичко... А тамъ животътъ бѣ красивъ, лекъ, животътъ бѣ веселие...

Слушаха го, унесено го слушаха майка му и сестра му. Децата дълбоко спѣха, а баща му?...

Печката истина. Сестра му стана да приготви постелката. Майка му закръши ржце и заохка:

— Тукъ не е така.

Тя се радваше на сина си, но нейната радостъ бѣ радостъ на мъжа и страдание, радостъ на разкръжавено сърдце, което проплака горчилкитъ

на живота, на злата орисница, на сждбата мащеха.

— Тукъ не е така, синко! — И тя зареди. заразпразя съ болка на душата за другъ животъ — за тѣхния въ село и въ селата, за онова, което не е така, кждето е билъ Бойко.

Сега Бойко слушаше, а старата жена разправяше, но тѣй, както само една изстрадала и измжчена майка може да разправя — отъ сърдце, презъ сълзи. . .

— Ето, два дни откакто баща ти и други селяни заминаха за дърва... за общината. А времето отъ лошо по-лошо. Преди седмица пакъ бѣха заминали. Оттогава лежи Станко. Простудилъ се. . .

Бойко слушаше. Той знаеше всичко това. Но времето отъ две години нѣкакъ бѣ потиснало тоя кошмаръ на действителността и сега въ неговото въображение сблѣскаха се съ страшна сила два живота и той като че ли чувствуваше, че се намира средъ нѣкой старинна развалина, откжснатъ отъ свѣта, далечъ отъ хората. . . А старата жена редѣше, редѣше приказката на гнетящата действителностъ, на живота, на самия Бойковъ животъ. . .

ДРУГИТЪ за ромъно-българското сближение.

Лансираната напоследък идея за него, справедливо и основателно предизвика жив интерес въ чуждата преса, която разгледа въпроса за ромъно-българското приятелство, къде съ прямота и обективност, къде съ мжно прикриваема разположеност към ромън. теза. Предаваме нѣколко извадки отъ чужди вестници, третиращи въ колонитѣ си този въпросъ.

Англия и сближението между Ромъния и България

„Ниръ Истъ“ (5. V.), въ кореспонденция отъ София, говорейки за опититѣ да се постигне уреждане на гръцко-българскитѣ спорове, пише между другото и за ромъно-българското сближение :

„Това сближение, което е станало въпрѣки деликатната работа за секретъра на българскитѣ имоти въ Ромъния, който е вдигнатъ по Хагската спогодба съ цената на заплащането отъ България едно обезщетение на Ромъния отъ 110 милиона лей, изглежда че може да се развие.

Ромънитѣ се страхуватъ отъ една българска ориентация къмъ Турция, която може да докара въ края тайно съглашение между Русия и България по необходимостъ съ противоромънска тенденция, както и отъ българската ориентация къмъ Югославия, вътрешното развитие на която може да направи все повече и повече възможно едно югославянско-българско съглашение, което нѣкои хора въ Бѣлградъ би искали да развиятъ въ една интегрална Югославия“, прострѣна отъ Адриатическо до Черно море и отъ Дунава до Бѣло море. Затова като че ли отъ реакция срещу такива тенденции, ромънитѣ изглежда да сж съгласили внезапно на едно приятелство съ България, съ която тѣ сж нѣмали никакъв конфликтъ отъ вѣковетѣ до 1913 год.

Една ромъно-българска ориентация неизбежно би станала подъ полско вдѣхновение, — едно икономическо споразумение между Полша, Ромъния, България и Гърция“.

Кое сплзва щастливото уреждане на „висящитѣ“ въпроси

Въ „Пресъ Асоцие“ (31. V) Жоржъ Десбонъ пише :

„Всички, които желаятъ запазването на мира, се радватъ на сбли-

жението между България и Ромъния. Политически лица размѣниха визити между София и Букурещъ. Размѣнени сж били речи, приеми и банкети.

Това е добре. Но ето какво би било още по-добре: пълното и интегрално прилагане на договора за покровителството на малцинствата по отношение на българитѣ въ Добруджа отъ страна на ромън. власти“!

Какво ромънитѣ искатъ отъ насъ въ името на сближението

Въ в. „Лупта“ (19. V), бившиятъ сенаторъ Ромулусъ Джорочану пише следното за ромъно-българскитѣ отношения :

„Знае се, че националъ царанистската партия и г. К. Ангелеску сж били твърде остро нападнати по въпроса за гласувания отъ миналия парламентъ законъ за Нова Добруджа. Въпрѣки, че тоя законъ е билъ обявенъ отъ самия г. Йорга за непатриотиченъ, не го е нито отмѣнилъ, нито измѣнилъ. Политиканитѣ, които наричатъ себе си хора на новото течение, днесъ се разцелуватъ отъ лицемѣрие съ българитѣ.

Ние далечъ не сме българофили, обаче смѣтаме, че трѣбва да се постави край на неприязненото състояние на духоветѣ срѣдъ добруджанскитѣ жители и на преследванията на политическитѣ водители отъ български произходъ. Трѣбва да бждемъ справедливи, въ рамкитѣ на законитѣ, спрямо всички жители на Четирижгълника.

Отъ българскитѣ гости трѣбва да поискаме, въ името на каузата, на която служатъ, да продължаватъ да пропагандиратъ срѣдъ народнитѣ маси идеята за ромъно-българското сближение и да заработятъ за премахването на анархистичнитѣ нападения, които създаватъ нови чувства на ненавистъ“.

Въ Добруджа ромънитѣ сж установили една система на администриране, която е безъ прецедентъ. Изключителни закони, безправие и безнаказани своеволия на малки и голѣми „властници“ — това сж явления отъ най-обикновено естество! Като се прибави и чудовищната по характеръ и размѣри коруптираностъ на представителитѣ на ромънската властъ въ Добруджа, картината ще бжде пълна !

Бѣннански неволи.

По голѣмата частъ отъ добруджанскитѣ емигранти въ България сж селски стопани. Когато презъ 1926 г. българската държава сключи бѣжанския заемъ и съ него извърши оземляването и селско-стопанското настаняване на бѣжанцитѣ отъ поробенитѣ български покрайнини, тя изпѣлни единъ дългъ къмъ ония, които бѣха жертва на българскиятъ си произходъ и съзнание и сжщевременно обезпечи собственото си спокойствие и сигурностъ.

Добруджанскитѣ бѣжанци-селяни, съ изключение на ония, които дойдоха въ България следъ опредѣленіе отъ специалния законъ за оземляването срокъ, получиха земя и инвентаръ и започнаха съ черенъ труда да препечелватъ коравиятъ залькъ на семействата си.

Миналата година, поради лоша реколта, вследствие на която много добруджански семейства сж били изправени предъ страшния призракъ на глада и мизерията, нѣкои оземлени по селата бѣжанци сж принудили да дойдатъ презъ зимата въ града и търсятъ работа за къшей хлѣбъ.

Главната дирекция по настаняване бѣжанцитѣ е счела това временно отлъчване на нѣкои бѣжанци отъ селата, кждего сж оземлени, за доброволно напускане на земята си и е прибързала да ги отземли !

Това действие на дирекцията е актъ на голѣма несправедливостъ — то е, бихме казали, жестокостъ !

Добруджанци не сж напуснали земитѣ си поради нежелание да ги обработватъ. Незаслужена обида ще имъ нанесе оня, който даже самодопустне, че тѣ бѣгатъ отъ тежкия, но благословенъ трудъ на българския селски стопанинъ. Тѣ, които като трудолюбиви пчели обработваха благословенната добруджанска земя, и тукъ служатъ за образецъ на трудолюбие, упорство и културно стопанисване. Какво сж обаче 30-40 декара земя, отъ която въ нѣкои случаи едната трета неизкоренени стърнища ?

Колцина знаятъ, че това значи лишения, мизерия и гладна смъртъ !

Ний издигаме своя гласъ на протестъ и искаме неправдата и безчовѣчието, извършени спрѣмо нѣкои добруджански бѣжанци, да бждатъ поправени !

Ако има случаи на оземлени неземледѣлци, които сж изоставили земята си, това не дава никому основание, да бжде несправедливъ къмъ ония, които обичатъ земята и не се плашатъ отъ чернитѣ ѣ угари !

Подсекретарството за малцинствата във Ромъния.

Една от първите стъпки на проф. Йорга, когато през май 1931 г. пое властта, бѣше създаването на под-секретарство за малцинства, на чело на което постави г-нъ Рудолфъ Брандшъ, отъ нѣмското малцинство във Ромъния.

Въпросътъ си има предистория.

Когато преди 3-4 години национал-царанистѣ бѣха на чело на управлението, бѣха обещали да създадатъ специаленъ статутъ за малцинствата. За проучване разрешението на малцинствения въпросъ въ другитѣ страни, биде изпратенъ държавния подсекретаръ Гица Попъ, който — казватъ — билъ направилъ своя докладъ и оставало да се изработи самия статутъ, тъй тържественно и щедро обещаващъ на малцинствата, особено на българското — най-безправното въ границитѣ на ромънската държава.

Въ това, че правителството на Маниу никога не е имало искрено намѣрение да уреди положението на малцинствата, скоро се убедиха и най-голѣмитѣ оптимисти. Дсклада на Гица Попъ не биде направенъ общественно достояние. Той намѣри своето мѣсто върху пращнитѣ лавици на ромънскитѣ държавни архиви, за да послужи единъ день, като доказателство за „добритѣ намѣрения“ и „башински грижи“, на ромънскитѣ управници, къмъ малцинствата въ Ромъния.

Ако наистина имаше искрено желание и добра воля, не бѣха необходими командировки, доклади и статутѣ. Достатъчно щѣше да бжде да се приложеха съответнитѣ постановления на конвенцията за покровителствуване на малцинствата и цѣлостното премахване на срамния за-

конъ за организацията на Нова Добруджа, който поставя дибружанци въ едно изключително политическо, културно и стопанско положение.

Погнусата и огорчението у малцинствата, отъ безчестието на „най-демократичнитѣ и толерантнѣ“ представители на ромънския парламентаризмъ, бѣха толкова голѣми, че когато проф. Йорга пусна въ ходъ своята маневра съ създаването на подсекретарството за малцинствата, добруджанци я посрещнаха съ убеждението, че тоза е нова „зальгалка“ за ония, които сж търсени само за данѣци, ангария и гласове по време на избори, но които нѣматъ право да искатъ зачитането на най-елементарнитѣ си човѣшки права.

Равносмѣтката отъ двегодишното нещастно подсекретарствуване на г. Брандшъ е много печална. Въпросътъ за откриването на български училища въ добруджанскитѣ села, за допушане до църковна служба българскитѣ свещеници, възвръщането на незаконно отнетитѣ и присвоени отъ румънската държава училищни и църковни имоти, е тамъ кждето бѣше и преди създаването на подсекретарството. Преценявайки добре действителното положение на добруджанци, ний не можемъ да не се съгласимъ съ депутатъ Хендрихъ, отъ групата на нѣмското малцинство въ румънския парламентъ, че Брандшъ е поставенъ „за да мие очитѣ на малцинствата“!

Но добруджанци нѣма защо да се тревожатъ — ромънската властъ е открила въ всѣко село . . . ромънско училище, а божественната служба въ църквитѣ се извършва на . . . влашки!

Добруджанци, въ деньтъ на Караджата, всички подъ знамето на Добруджа!

Организационенъ животъ. М. с.

На 3 юлий т. г. младежкия секретаръ др. Ив. Ц. Ханджиевъ е посетилъ с. Вълчи-долъ, кждето е разговарялъ съ членове на н-вото на мѣстната М. О. и това на мѣстното д-во „Добруджа“, върху въпроса за бждащата по-усилена и жива дейность на М. О. въ селото.

Младитѣ ни приятели отъ Вълчи-долъ, следъ като сж получили извѣстни разяснения относно нѣкои уставни повеления, сж заявили непоколебимото си желание да работятъ съ всички сили, за да издигнатъ организацията си въ първитѣ редове на младежкото движение.

*

М. О.

Варна. Въ деньтъ на Караджата 14 августъ т. г. варненската младежка организация „Стефанъ Караджа“ ще освети знамето си.

Организираната добрудж. младежъ въ Варна, която напълно заслужено заема първото мѣсто въ младежкото дзигение, въ този день ще манифестира своята организационна мощъ и своята готовность да бжде на първата линия въ добруджанската освободителна борба.

Светинята, съ която се сдобива варненската организация ще послужи за новъ импулсъ, въ и тъй завидната ѣ дейность.

Началото, което варненци поставятъ и коего сочи високиятъ имъ духъ и неизчерпаема енергия, трѣбва да послужатъ на другитѣ м. о. за добър примѣръ!

Пожелавайки на варненскитѣ си другари, постоянство, мжжественность, и себеотрицание въ тѣхната дейность и въра въ святата добруджанска освободителна борба, ний извикваме: хвала на варненци!

**При реномираната фабрика
на разни спиртни питиета и други на**

ЯНИ Г. ЦУКАТО & Д. АНЕМОНЯНЕВЪ - ВАРНА

винаги ще намѣрите отлични винени стари КОНЯЦИ марка екстра и дубълъ-екстра, разни видове ликьори, стари вина въ бутилки като МОСКАТЪ и др.

Специална хиоска -- даска мастика. Стомашно и прочуто дузико.

о о о ЦЕНИ КОНКУРЕТНИ! о о о

СЛАДКАРНИЦА и БОЗАДЖИЙНИЦА

„ДЕБЪРЪ“

НА

ЦВѢТКО АНГЕЛОВЪ

Винаги прѣсни, първокачественни пасты, бонбони, бисквити, шоколади и др. сладки.

ЛЕДЕНА БОЗА.

Точи се ненадминатата по вкусъ, ледена Цвѣткова боза, която въ лѣтнитѣ гощени освенанава и ободрява.

ЦВѢТКОВАТА БОЗА ПОДМЛАДЯВА!

Магазинъ „Теменуга“ на СТОЯНЪ ДАСКАЛОВЪ

ВАРНА

ул. Преславска 22 ☎ Телефонъ № 5

Разполага съ голѣмъ изборъ отъ

КОПРИНЕНИ ПЛАТОВЕ

като:

папийони, крепъ монголи, крепъ жорнети, крепъ отомани, крепъ сатени и други копринени платове.

Сжщо — съ голѣмъ изборъ отъ финни вълнени и памучни платова.

Бръснаро-фризьорски Салонъ
„ДОБРУДЖА“
ул. Царъ Борисъ № 19

МЪГЪРДИЧЪ КАРАОВАНЕЗОВЪ

Гости на Варна и Варненци,

Само въ салонъ „Добруджа“ ще се нахъдрите съ най-усвършенствуванитѣ до сега апарати CARLSBAD, апарати REALISTIC WERK MAYER, който къдри коситѣ отъ края къмъ корена. „Добруджа“ е Салона който се разнася отъ уста на уста изъ дамския и мжжки свѣтъ, съ хубавитѣ къдрави коси на дамитѣ, които биятъ рекордъ. А най-хубавото за дамитѣ е това, че тѣ сами могатъ да си правятъ различни фризури. Въ салона „Добруджа“ е и известния както на Варненци, тъй на провинцията, първиятъ въ Варна по фризьорското изкуство.

Димитъръ Хр. Марковъ.

който съ своята вещина задоволява и най-изтънчения вкусъ, както на дамитѣ, тъй на господата. Въ салона се извършватъ: къдрене съ 10-мес. гарантирана трайностъ, водна ондулация, фризиране Марселъ, манекюръ, миене на глава, бръснене, стрижене, електр. масажи съ ултра виолетови лъчи, и ржчни. Въ салона „Добруджа“ се работятъ перуки постиши и др. искусствени коси. Едно посещение само, ще ви увѣри въ истинността на гореказаното.

МАНИФАКТУРЕНЪ МАГАЗИНЪ

„ДИМО“

на

ДИМО БЪЧВАРОВЪ

ул. Преславска — Варна.

Съобщава на почитаемата си криентела въ Варна и гости въ града, че за лѣтния сезонъ магазина е асортитанъ съ голѣмъ изборъ отъ

копринени платове: папйони, крепъ-дешини, крепъроменъ, крепъ-норжети, соа-екрю, шантунгъ копринени, воалани, мусулини.

Епонни. Вълнени платове и пр.

Цени много намалени.

ТЪРГОВСКО АКЦ. ДРУЖЕСТВО

„ДОВѢРИЕ“

ВАРНА.

Продава:

дървенъ строителенъ материалъ — Български и Румънски греди, дъски, летви и др.

ВИНАГИ НА СКЛАДЪ

първокачествени дѣбови издѣнкови дърва и дървени въглища.

ЦЕНИ КОНКУРЕНТНИ.

СКЛАДЪ

до ЮНАШКИЯ САЛОНЪ

**ЦАЙСОВИ спектроскопически
СТЪКЛА за ОЧИЛА**

благодарение на които дане и тоя, който клони къмъ ослѣпяване ще прогледне, се намиратъ на складъ при оптическия магазинъ на

АЛБЕРТЪ Я. МОСАЧО

Варна, ул. Преславска 22.

Телефонъ 470

ПЪРВОКЛАСНИЯТЪ
ресторантъ-бирария

„Новъ Преславъ“

подъ хотелъ „Новъ Преславъ“

съобщава на многобройнитѣ си клиенти и на всички гости на Варна, че продължава да продава всички ястия по **НАМАЛЕНИ НАРОДНИ ЦЕНИ** по низки съ 50 до 80 на сто отъ нормиранитѣ цени отъ комисарството по прехраната:

Супи отъ 4—6 лв., Готвени 6—12 лв., Печени 10—12 лв., Аламинутъ 12—14 лв., Риби на скара и пражени отъ 8—10 лв. Салати отъ 4 — 6 лв.

Всичко приготвено отъ прѣсни продукти и чисто масло.

Напитки: Чаша **БИРА** 4 лв., шишенце натур. **ВИНО** 4 лв.

Всѣки може да се нахрани добре съ малко пари при приятна обстановка: **свѣтълъ и чистъ салонъ, тиха прохладна градина, бърза и вежлива прислуга.**

Иванъ Стояновъ

Обущарски магазанъ „ЕВРОПА“

:: ВАРНА ::

ул. „Царъ Борисъ“ № 8.

Голѣмъ изборъ на готови обуща, дамски сандали, елегантни обуща.

Поржчки се изпълняватъ веднага.

МАТЕЙ НЕДКОВЪ & Сне

ФАБРИКА ЗА ЧИСТЕНЕ И
БОЯДИСВАНЕ НА ДРЕХИ

съ представителства
въ градоветъ на
Источна България.

КНИЖАРНИЦА

„МЕРКУРИЙ“

ВАРНА
ул. Ц. Борисъ 19

Единственъ магазинъ
съ отдѣлъ
СПОМЕНИ ОТЪ ВАРНА.

Разкошни издѣлия отъ
МИДИ.

Финни хартии за писма.

Цени опредѣлени.

Василь Хр. Поповъ & Снѣ

Складъ на вълнени платове
:: ВАРНА. ::

Разполагатъ винаги съ най-добъръ
изборъ отъ платове за мънко и
дамско облекло.

Единствени депозитъори за Варна на
прочутитъ платове отъ фабрика
„Беровъ & Хоринекъ“—София.

БЕЗЪ РЕКЛАМА.

ПРОШЕКОВО ПИВО

ФИННО, АРОМАТИЧНО,
НЕНАДМИННОТО ПО ВКУСЪ
И СЪДЪРЖАНИЕ. * *

Пийте само отъ него.

Представителъ:
Кооперация „Съединение“

Манифактурния Магазинъ „МАРКИЗА“ на Г. ЧЕРНЕВЪ

притежава дѣбъръ изборъ отъ солидни манifact.
стоки. Хасета обикновени и нарочно за чаршафи,
разни качества, всички широчини, поплини и зефи-
ри за ризи, панамы, перикали, крепони, американи,
оксфорти, сатени, атлазети и атлази за юргани,
дюшеклицы, хавлии и пишкири. Модерни памучни
платове за спортни костюми. Вълнени поплини и
шевиоти за ученически униформи. А за лѣтния
сезонъ получи голѣмъ изборъ фоль вуали, марки-
зети, джоржети, фулдри, мусулинки, седелини, тоб-
ралко, соа лаваблъ всички цвѣтове, соа екрю и
всички други видове манифактурни стоки.

Цени умѣрени.

ЧИЧО Карнацария ЧИЧО и бирария ЧИЧО

Ненадмината по вкуснитъ си закуски,
гозби и финни ледени напитки.

Известна не само на почитаемото вар-
ненско гражданство, но и на всички
гости на Варна отъ провинцията и
отъ чужбина, главно съ общо-
достѣпнитъ си цени!

Индустр. Акционерно Д-во „ЯНКО Л. ЗАНТОПУЛОВЪ“

ФАБРИКА ЗА МЕДНИ, АЛЮМИНИЕВИ
И ЛЪЯРСКИ ИЗДѢЛИЯ

ВАРНА.

Телефонъ № 339.

Тел. адресъ: ЗАНТОПУЛОВЪ.

Народната бирария „Приятна почивка“

е единственното мѣсто, кждето народа се
чувствува като въ домътъ си!

При отлично обзаведена кухня и крайно веж-
лива прислуга, се поднасятъ финни, натурални,
добре изстудени напитки.

За ледената бира специална неиадмината скара.

Редовни концерти отъ оркестъра „Български
лъвъ“, подъ диригентството на любимеца на
софиянци и варненци г. Семерджиевъ.

Богатъ репертуаръ отъ българска, класическа,
модерна и ориенталска музика.

Модерни български и италиански шлагери
изпълнявани отъ г-жа Джазъ Анета,
съ приятния като полтъхъ на утриненъ
зефиръ гласъ!

Съдържателя Бай Пеню
посреща гоститѣ си винаги усмихнатъ и
вежливъ.

Цени истински народни!

МОДЕРНО КРОЯЧЕСКО АТЕЛИЕ

ДИМИТЪРЪ СЛАВЧЕВЪ (Митко)

ул. Царъ Симеонъ № 7.

ИЗРАБОТВА ЕЛЕГАНТНИ
МЪЖНИ КОСТЮМИ, ПАР-
ДЕСЮТА, БАЛТОНИ и др.

Млѣкарницата на **Коста Наумовъ**

при манастира „Св. Константинъ“
на пѣтя за плажа, Ви предлага винаги
екстра баница, първокачест-
венно прѣсно и кисело млѣко,
яйца и ароматиченъ медъ. Сервиратъ се
сладоледъ, ледена сода и лимонада.

ВАРНЕНСКИ ГРАЖДАНИ и
ГОСТИ НА ГРАДЪ ВАРНА!

Искате ли да се разхладите и пиете

ИСТИНСКА НАТУРАЛНА БОЗА

и разни натурални сиропи

МАЛИНОВИ, ЯГОДОВИ, ВИШ-

НОВИ и прѣсни ПАСТИ

приготвени отъ специалистъ майсторъ?

Такива ще намѣрите винаги при

1 МОДЕРНА и ДИПЛОМИРАНА

Бозаджийница и Сладкарница

„ПЧЕЛА“

на площадъ „Мусалла“

до книжарницата Б. Блъсковъ

и клонъ:

бул. Фердинандъ и Сливница

до ресторантъ „Лилия“.

Заповѣдайте и ще се увѣрите!